K 2/2020 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2019

Helsinki 2020

ISSN 0437-2328

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2019. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Antti Virrankoski.

Helsingissä maaliskuun 18 päivänä 2020

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Pauli Kiuru

Eduskunnan kirjaston hallituksen puheenjohtaja

Antti Virrankoski
Eduskunnan kirjaston johtaja

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	6
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	8
3	Palvelut	10
4	Kokoelmatyö	12
5	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	14
6	Eduskunnan arkisto	16
7	Tapahtuma- ja sidosryhmätoiminta	18
8	Henkilöstö	22
9	Kirjastopalvelun tilastollinen tarkastelu	23
	Liite 1. Kirjaston julkaisemat tietopaketit 2019	
	Liite 2. Luottamustoimet ja työryhmäjäsenyydet 2019	
	Liite 3. Julkaisut 2019	

1. Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2019

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.2019–10.4.2019

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Honkonen, Petri, FM, aineenopettaja, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja
Maijala, Eeva-Maria, VT, agrologi, kansanedustaja
Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja
Kajava, Eija, FM, informaatikko

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos
Letto-Vanamo, Pia, OTT, professori
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Multala, Sari, KTM, kansanedustaja
Viljanen, Eerikki, yrittäjä, kansanedustaja
Harakka, Timo, toimittaja, kansanedustaja
Pylväs, Juha, agronomi, yrittäjä, kansanedustaja
Lehto, Rami, mekaanikko, kansanedustaja
Rajala, Heikki, merkonomi, verkkopalveluneuvoja

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija
Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallituksen kokoonpano 18.6.2019–31.12.2019

Jäsenet

Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Tuomioja, Erkki, VTT, ekonomi, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Eloranta, Eeva-Johanna, FM, VTM, kansanedustaja
Aittakumpu, Pekka, FM, pastori, kansanedustaja
Koskela, Jari, YTT, pastori, kansanedustaja
Stenvall, Jani, YTM, verkkopalveluasiantuntija

Asiantuntijajäsenet

Aaltonen, Leena, FM, kulttuuriasiainneuvos
Ervasti, Kaijus, OTT, tutkija
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori

Varajäsenet

Sjöblom, Ruut, TeM, tutkija, kansanedustaja
Gustafsson, Jukka, YTM, rehtori, kansanedustaja
Lindén, Aki, VM, erikoislääkäri, kansanedustaja
Kivisaari, Pasi, KM, rehtori, kansanedustaja
Savio, Sami, DI, ekonomi, kansanedustaja
Koski, Sari, YTM, tietoasiantuntija

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Niemi, Johanna, OTT, professori
Grönlund, Kimmo, PD, professori

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana neljä kertaa: 6.3., 25.9., 16.10. ja 4.12.2019.

2. Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Eduskunnan kirjaston johtaja Antti Virrankoski.

Toimintavuonna järjestettiin sekä eduskuntavaalit että Euroopan parlamentin vaalit. Uusi eduskunta kokoontui keväällä ja uusi hallitus nimitettiin kesäkuun alussa. Kirjastolle uuden eduskunnan aloittaminen on erityistä aikaa ja tälläkin kertaa vuoden ehdoton kohokohta. Uusien edustajien palveleminen ja perehdyttäminen on kirjastolle kunniatehtävä ja osa yli satavuotista palvelutehtävän jatkumoa.

Kirjasto on aktiivisesti mukana kanslian strategian mukaisessa eduskuntatyön kehittämistyössä osallistumalla tieto- ja viestintäosaston käynnistämään päätöksenteon tietotuki -hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on kartoittaa lainsäädäntötyön tiedontarpeita ja saadun käyttäjätiedon avulla kehittää palveluita vastaamaan eduskunnan nykyisiin ja tuleviin tiedontarpeisiin.

Kirjaston toiminnan kannalta kertomusvuoden keskeinen hanke oli uuden kirjastojärjestelmä Alman käyttöönottoprojekti, joka käynnistyi lokakuussa. Uusi kirjastojärjestelmä on merkittävässä roolissa eduskunnan elektronisten kirjastopalveluiden kehittämisessä. Toinen mittava toimintavuonna käynnistynyt hanke oli hallinnon asiankäsittelyjärjestelmän hankinta- ja käyttöönottoprojekti.

Kesällä kirjaston asiakkaita palveltiin väliaikaisessa kesäkirjastossa, koska kirjaston sisäänkäyntiin Aurorankadulla tehtiin muutostöitä. Remontissa sisäänkäynnin yhteyteen rakennettiin turvatarkastuspiste. Kirjasto on silti edelleen kaikille avoin tila, johon voi tulla ilman ennakkoilmoittautumista tai henkilöllisyyden todistamista.

Kesän sulkuaikaa lukuun ottamatta kirjaston käyttö oli edellisten vuosien tasolla. Päiväkohtaiset käyntimäärät olivat jopa edellisiä vuosia korkeammat, mitä osaltaan selittää lisääntynyt kansalaistapahtumatoiminta. Yhteistyössä eduskuntatiedotuksen kanssa tuotetut asiakastapahtumat olivat yksi toimintavuoden onnistumisista. Arkiston vaalimainoskokoelma sai laajaa mediahuomiota tutkija Susanna Virkin julkaiseman Politiikan kuvat -kirjan ja kokoelmasta kootun näyttelyn myötä.

Eduskunnan kirjasto on tutkimuskirjastona alallaan ainutlaatuinen ja useissa yhteyksissä välttämättömäksi luonnehdittu. Käytetyintä aineistoa on eduskuntaan ja politiikkaan liittyvä kirjallisuus sekä juridinen ammattikirjallisuus. Aiempien kokoelmien lisäksi kirjasto otti toimintavuoden lopussa vastuulleen eduskunnan verkko- ja näköislehtien ylläpidon.

Kirjaston käyttäjät ovat edelleen erittäin tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Vuoden lopussa kaikille kirjaston asiakkaille suunnatussa käyttäjäkyselyssä asiakkaat antoivat kirjastopalvelusta asteikolla 4–10 arvosanan 9.01. Eduskunnan kanslian kansanedustajille suunnatussa palvelukyselyssä arvosana oli 4.3 (asteikko 1–5). Luku on kanslian palveluista annetuista hyvistä arvosanoista kärkitasoa.

Kesällä pohjoismaisten parlamenttikirjastojen johtajat tapasivat Helsingissä. Johtajien tapaaminen on jo pitkään jatkunut perinne, jolla on kautta vuosien ollut suuri merkitys kokemusten ja osaamisen vaihdon sekä kirjastopalvelun kehittämisen kannalta.

Kirjasto on edennyt vuosille 2017–2020 asetetun kirjaston palvelustrategian mukaisilla painopistealueilla hyvin. Erityisesti pätöksenteon tietotuki -hankkeella on suuri merkitys etsittäessä kirjaston toiminnalle suuntaviivoja seuraavalle strategiakaudelle. On selvää, että kirjaston on syytä tulevaisuudessa tuottaa enemmän ja entistä laadukkaampia kohdennettuja sisältö-, asiantuntija- ja aineistopalveluita yhä haastavammassa ja nopeammin muuttuvassa tietoympäristössä. Tässä työssä olemassa olevan henkilöstön osaamisen kehittäminen ja uuden osaavan henkilöstön rekrytointi ovat avainasemassa.

3. Palvelut

Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu

Kirjastokäyntien määrä oli toimintavuoden aikana 25 000. Kävijöiden kokonaismäärää laskivat eduskunnan sisäänkäyntien muutostyöt, jotka sulkivat kirjaston ulkopuolisilta asiakkailta kesällä kolmen kuukauden ajaksi.

Remontin aikana kirjasto palveli asiakkaitaan rajoitetusti väliaikaistiloissa, ns. kesäkirjastossa. Siellä asiakas saattoi lainata ennalta tilaamaansa aineistoa, palauttaa aineistoa ja hankkia kirjastokortin. Kesäkirjasto palveli eduskunnan ulkopuolisia asiakkaita joka arkipäivä klo 12–15. Asiakkaat kiittelivät tätä järjestelyä.

Kirjaston vuoden 2019 käyttötilastoissa näkyy, että kirjasto oli neljänneksen vuodesta suljettuna. Esimerkiksi kirjalainausten määrä putosi edellisestä noin 20 %. Aukiolopäiviin suhteutettu käyntimäärä oli kuitenkin edellistä toimintavuotta korkeampi: 130 käyntiä päivässä. Uusia kirjastokortteja myönnettiin edellisten vuosien tapaan ja aktiivisten lainaajien määrä pysyi ennallaan.

Kaukopalvelun tilausmäärät ovat vaalivuosina eduskunnan vaihtuessa hieman alhaisemmat. Eduskunnasta saatujen toimeksiantojen määrä laski noin prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, mikä oli varsin odotettu lukema.

Kirjaston asiakaspalvelussa Jenni Mikkonen ja Veera Laitinen.

Tietopalvelu

Kirjaston tietopalvelu palvelee asiakkaita lähinnä sähköpostitse ja puhelimitse. Palvelun käyttäjät ovat julkisen sektorin asiantuntijoita, median edustajia, tutkijoita, asianajajia ja muita kansalaisia. Tiedontarpeet liittyvät enimmäkseen eduskuntatyöhön mutta myös juridiikkaan sekä politiikan historiaan ja tutkimukseen.

Toimeksiantojen määrä oli edellisen vuoden tasolla. Toimintavuoden aikana kirjattiin 1 399 tietopalvelun toimeksiantoa, joista kolmannes oli vaativampia, usean tunnin asiantuntijatyötä edellyttäneitä tehtäviä.

Kirjaston tietopalvelun tehtäviin kuuluu valtioneuvoston tietopalvelun kanssa yhteistyönä tehtävä säädösvalmistelun tietotuki. Nämä vaativat toimeksiannot tehdään usein tiimityönä; niissä tarvitaan syvää osaamista kirjaston aihealueilta sekä monikielistä tiedonhankintaa ulkomaisista tiedonlähteistä. Näiden erityisosaamista vaativien toimeksiantojen määrä on kasvussa, kertomusvuonna säädösvalmistelun tietotukipyyntöjä oli 20 kpl.

Tietopaketit

Vaalivuodesta johtuen eduskunnassa valmisteltavien lakihankkeiden määrä oli vähäinen. Näin ollen uusia lakihankkeiden tietopakettejakin julkaistiin vain viisi. Historiallisia ja yhteiskunnallisia tietopaketteja julkaistiin neljä.

Kirjaston laatimat tietopaketit, etenkin lakihankkeiden tietopaketit, ovat tunnettuja ja suosittuja aihealueiden asiantuntijoiden ja esimerkiksi eduskunnan valiokuntien keskuudessa. Tietopakettien sisällön kehittäminen on kirjattu kirjaston palvelustrategiaan yhdeksi keskeiseksi asiaksi.

Koulutus

Eduskunnan vaihtuessa kirjasto perehdytti uusia kansanedustajia ja heidän avustajiaan käyttämään valtiopäiväasiakirjojen hakupalvelua ja kirjaston palveluja. Yhdessä sisäisen tietopalvelun ja eduskunnan kanslian koulutuspalvelujen kanssa laadittiin eduskunnan intranetiin uusille edustajille suunnattu Tietotuki-sivusto.

Kirjaston järjestämiin avoimiin ja eduskunnan sisäisiin koulutuksiin osallistui yhteensä 759 henkilöä. Koulutusten aiheissa painottuivat vaalivuosi ja EU-asioiden käsittely Suomessa. Koulutusvuosi oli edellistä vilkkaampi.

Kertomusvuonna kirjasto ja eduskuntatiedotus järjestivät yhteistyössä keskustakirjasto Oodin kanssa neljä eduskunta-aiheista tietoiskua Oodin Maijansalissa. Tietoiskuissa paneuduttiin eduskuntavaaleihin, kansalaisvaikuttamiseen, Eduskuntatalon historiaan ja lainsäädäntötyöhön.

Yhteistyössä Turun ja Tampereen yliopistojen ja Åbo Akademin kanssa toteutettiin Vaikuttamisen vuosi -studia generalia, joka koostui kuudesta ajankohtaisesta luennosta. Ne lähetettiin myös suoratoistona kaikkien nähtäväksi.

Verkkopalvelut

Kirjaston käyttöön vuonna 2020 otettavan Alma-kirjastojärjestelmän käyttöönottoprojekti alkoi syksyllä yhteistyössä muiden korkeakoulukirjastojen kanssa. Hankkeen valmistelu aloitettiin kirjastossa eri työryhmissä: asiakaspalvelu ja lainaus, luettelointi ja hankinta, sisällönkuvailu ja e-aineistot. Kokemuksia ja käyttöönottovinkkejä haettiin ruotsalaisista Alma-kirjastoista Örebrossa ja Tukholmassa.

Avoimen datan palvelua laajennettiin liittämällä siihen kansanedustajien tiedot ja vanhat digitoidut valtiopäiväasiakirjat (1907–2000). Palvelun arvioidaan kattavan nykyisellään noin 90 % eduskunnan julkisten verkkosivujen sisällöstä. Avoimen datan palveluun on vuoden aikana osoitettu yhä enemmän kiinnostusta, ja sen kehittämiseen käyttäjäystävällisemmäksi panostetaan edelleen seuraavina vuosina.

Vuoden aikana osallistuttiin julkisten verkkopalvelujen ja intranetin kehittämisprojekteihin yhteistyössä eduskuntatiedotuksen kanssa. Keskeisimmät hankkeet olivat sivustojen responsiivisuus, hakupalvelujen kehittäminen ja intranetin uusi sovellusversio.

Kirjasto lisäsi videotuotantoa – erityisesti kirjaston tutkija-asiakkaidn videohaastatteluja tuotettiin vuoden aikana.

4. Kokoelmatyö

Normaalin toiminnan ohella kokoelmapalvelussa jatkui uuden kirjastojärjestelmän hankintaan liittyvä valmistelu. Henkilökunta osallistui vaatimusmäärittelyyn muiden Alma-kirjastojen kanssa. Lisäksi perehdyttiin Alman kokoelmanhallintaan sekä tehtiin tietokantatarkistuksia ja -korjauksia. Painetun kirja-aineiston hankintamäärät nousivat hiukan edellisvuodesta. Ostetun aineiston määrä pysyi edellisen vuoden tasalla. Ilmaisen aineiston tarjonta oli runsasta, koska eduskuntavaalien yhteydessä kirjasto saa paljon aineistolahjoituksia tyhjenevistä työhuoneista.

Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä oli vuoden lopussa vajaat 330 000. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luetteloitiin 478 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Alkuperäisluettelointien osuus suhteessa muista tietokannoista poimittuihin tietueisiin oli lähes 60 %.

Elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä on noin 3 700 nimekettä. Kirjaston Selma-tietokantaan luetteloitujen sähköisessä muodossa olevien kirjojen tai artikkelien määrä nousi 4 691:een. Vuoden erikoisprojektina oli kirjaston tuottamien tietopakettien metadatan lisääminen kirjastotietokantaan.

Eduskunnan käyttöön hankittiin virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin 329 nidettä sekä lukutiloihin ja yksiköihin 364 kotimaista ja 57 ulkomaista lehteä.

Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille poistettujen kirjojen ohessa. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä eduskuntaan sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille. Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa kokoelmatyössä sujui kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin.

Valtiopäiväasiakirjoja säätyvaltiopäiviltä tähän päivään, jatkumona säädöskokoelma.

5. Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Yksikamarisen eduskunnan valtiopäiväasiakirjat ovat saatavilla Digitoidut valtiopäiväasiakirjat 1907–2000 -käyttöliittymän kautta. Palvelua on kehitetty kuluneena vuonna ja se on nyt osa eduskunnan avoimen datan verkkopalvelua. Digitoitua valtiopäiväasiakirja-aineistoa on jaettu runsaasti kirjaston asiakkaille ja samassa yhteydessä opastettu palvelun itsenäiseen käyttöön.

Kirjasto osallistuu eduskunnan keskuskanslian viikoittaiseen palaveriin, jossa käydään läpi tulevan täysistuntoviikon asiasisällöt. Näin saadaan ajantasaista tietoa käsittelyssä olevista asioista mm. kirjaston lakihankkeiden tietopakettien ja muiden verkkosisältöjen päivittämistä varten.

Tietopalvelussa eduskuntatiedon piiriin kuuluvien kysymysten kirjo on laaja. Valtiopäiväasiakirjatekstien lisäksi kysytään mm. entisistä ja nykyisistä kansanedustajista, eduskuntakäsittelyn vaiheista, eduskunnan äänestyksistä, ajankohtaisista käsittelyssä olevista valtiopäiväsioista, budjetista jne. Vanhempien asioiden eduskuntakäsittelytiedot ovat monen kysyjän tutkinnan kohteena historianäkökulmasta.

Eduskuntasanasto sisältää eduskuntaan, sen toimintaan, organisaatioon ja toimintaympäristöön liittyvän keskeisen käsitteistön. Sanasto on osa MOT-kielipalvelua ja on myös julkaistu osana valtioneuvoston termipankki Valtteria. Sanaston ylläpito kuuluu kirjastolle ja työn tukena toimii eduskuntasanastotyöryhmä. Eduskuntasanasto saatiin päivitettyä viimeisimmän muutoskierroksen kieliversioiden osalta, ja uusien muutostarpeiden kartoitus aloitettiin.

Eduskuntatiedon aihealueelle tehtiin uusi Kansanedustajien palkkioiden kehitys -tietopaketti. Eduskunta-aiheisia Tietopalvelulta kysyttyä -aineistoja kirjoitettiin myös lisää.

Oikeudellinen tieto

Kotimainen oikeuskirjallisuus oli viime vuosien tapaan kirjaston lainatuinta aineistoa. Vuoden 50 lainatuimmasta kirjasta 42, ja varatuimmasta 50 kirjasta peräti 46, oli kotimaista oikeuskirjallisuutta. Vuoden lainatuin ja varatuin teos oli Antero Jyrängin ja Jaakko Husan Valtiosääntöoikeus.

Suuri osa Suomessa ilmestyvästä kotimaisesta oikeuskirjallisuudesta hankitaan kirjaston kokoelmiin. Ulkomaista oikeuskirjallisuutta hankitaan erityisesti valtiosääntöoikeuden, kansainvälisen oikeuden, EU-oikeuden ja vertailevan oikeuden aloilta. Ulkomaista juridista kommentaarikirjallisuutta hankitaan kokoelmaan myös ajankohtaisista aiheista ja uusista ilmiöistä, joita kertomus-

vuonna olivat esimerkiksi tietosuojalainsäädännön kehitys, digitalisaation oikeudelliset kysymykset sekä maahanmuuttoon ja pakolaisuuteen liittyvät juridiset kysymykset.

Tyypillisiä kirjaston tietopalvelulle osoitettuja kysymyksiä ovat esimerkiksi säädösten muutoksiin ja esitöihin liittyvät kysymykset, kumottujen säädösten saatavuuskyselyt sekä tiettyyn oikeudelliseen aiheeseen liittyvät aineistopyynnöt.

Kirjaston verkkosivuilla julkaistiin tietopakettien lisäksi oikeudellisista aiheista muuta sisältöä, mm. vastauksia meiltä usein kysyttyihin, yleisesti kiinnostaviin kysymyksiin. Tällaisia olivat esim. kysymykset siitä miten täysi-ikäisyysikäraja ja yleisen ja yhtäläisen äänioikeusiän rajat ovat kehittyneet viimeisen sadan vuoden aikana.

Kirjaston oikeudellisia palveluja esiteltiin Suomen Lakimiesliiton järjestämän Lakimiespäivän messuosastolla.

Yhteiskuntatieto

Yhteiskuntatieto Eduskunnan kirjastossa tarkoittaa erityisesti tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, Euroopan unionista ja kansainvälisistä järjestöistä. Viime vuoden aikana Euroopan unionin ja Yhdistyneiden kansakuntien toiminta olivat painopisteinä Suomen EU-puheenjohtajuuskauden vuoksi ja YK:n keskeisimmän ihmisoikeussopimuksen, Lapsen oikeuksien sopimuksen, täyttäessä 30 vuotta marraskuussa. Nämä teemat heijastuivat moniin tietopalvelukysymyksiin.

Tietopalvelukysymykset käsittelivät lisäksi ajankohtaisia yhteiskunnallisia asioita, kuten esimerkiksi vihapuheen tunnusmerkkejä, vanhustenhoidon hoitajamitoitusta ja bioenergian tuotantomuotoja. Myös Suomen poliittisesta historiasta tehtiin paljon tiedusteluja.

Ajankohtaiset aiheet painottuivat kirjaston hankintapolitiikassa. Ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu, energiapolitiikka ja luontoystävällinen yrittäjyys olivat keskeisiä aiheita tämän vuoden yhteiskunnallisten kirjojen hankinnoissa.

Yhteiskuntatiedon johtava tietoasiantuntija piti kirjastossa järjestetysssä Tarinoita Arkadianmäeltä -luentosarjassa täydelle Aurora-salille luennon eduskunnan kirjoitetuista ja kirjoittamattomista säännöistä. Luento poiki hänelle kutsun Politiikkaradioon laajaan haastatteluun samasta aiheesta.

6. Eduskunnan arkisto

Eduskunnan arkiston työllistävin hanke vuonna 2019 oli osallistuminen eduskunnan kanslian hallinnon asianhallintajärjestelmän hankkimiseen. Arkisto valmisteli yhdessä Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa tarjouskilpailuasiakirjat sekä kilpailutti järjestelmän hankinnan. Asianhallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyy vuonna 2020.

Arkisto jatkoi aktiivista osallistumista valtiopäiväasioiden asiankäsittelyjärjestelmän päivityshankkeeseen määrittelemällä toiminnallisuuksia ja testaamalla toimituserien toimintaa.

Vuoden aikana kuvautettiin mikrofilmille peräti 100 838 sivua valiokunta-asiakirjoja ja kansliatoimikunnan pöytäkirjoja. Mikrokortteina tämä tarkoittaa 1 076 korttia.

Kansanedustajien valokuvaus vaalivuoden alussa.

Kuva-arkisto

Kuvalainojen määrä vuonna 2019 oli 8 677 kappaletta. Vaalivuosi nosti perinteisesti lainojen määrää. Kuvapalvelusta oli latauksia ja esikatseluita yhteensä 4 650 kappaletta.

Flickr-palvelussa julkaistut kuvat kansanedustajista ja eduskunnan ajankohtaisista tapahtumista keräävät suuren määrän ”klikkauksia”. Kuvien tarkkoja latauskertoja ei ole saatavilla, mutta kuvia on katsottu peräti 959 073 kertaa. Tätä suurta määrää selittää osaltaan Suomen toimiminen EU–puheenjohtajamaana ja puheenjohtajuuskauden ajankohtaiskuvien jakaminen pääsääntöisesti Flickrin kautta.

Kuva-arkisto etsi kuvia myös muista kuvapalveluista ja kokoelmista eduskunnan julkaisuihin.

Kertomusvuonna kuva-arkistoa työllistivät erityisesti kansanedustajien valokuvautuksen kilpailutus, edustajien valokuvauksen kuvausjärjestelyt sekä edustajien kuvien ripeä esille saattaminen eri jakelukanaviin.

Kirjaamo

Kertomusvuonna diaariin avattiin uusia asioita 1 148 kappaletta, asioita päätettiin 1 178 kappaletta ja välitoimenpidekirjauksia tehtiin 4 916. Toimenpiteitä diaariin merkittiin keskimäärin 29 kappaletta jokaisena työpäivänä. Vuoden kiireisin päivä oli 14.5. jolloin diaariin tehtiin yhteensä 145 kirjausta. Tuon päivän aikana kirjattiin mm. kansanedustajien avustajien työsopimuksia ja kansliassa avoinna olleen kuuden viran hakemusasiakirjoja.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto teki kertomusvuonna kymmenen veteraanikansanedustajahaastattelua. Haastattelujen keskiarvopituus oli 7 tuntia ja 4 minuuttia ja tekstiksi muutettuna 196,5 tekstisivua. Vuoden aikana haastatteluja purettiin teksteiksi 15 kappaletta ja vaalivuoden myötä kaikki purkamattomat haastattelut saatiin litteroitua. Tutkijoiden käyttöön on nyt tarjota 437 haastattelua. Kertomusvuonna haastatteluja annettiin tieteelliseen käyttöön 12 tutkijalle, jotka hyödynsivät tutkimuksissaan sataa haastattelua.

7. Tapahtuma- ja sidosryhmätoiminta

Kertomusvuonna kirjaston tapahtumatuotantoon panostettiin uudella otteella. Näyttelyiden lisäksi kirjastossa järjestettiin luentoja, kirjan julkistamistilaisuus ja kirjailijatapaamisia.

Kirjastoon ideoitiin tieto- ja viestintäosaston yhteisen kansalaispalvelutiimin toimesta Tarinoita Arkadianmäeltä -luentosarja, jossa eduskunnassa pitkään työskennelleet virkamiehet valiokuntaneuvos Peter Saramo ja johtaja Katriina Kuusinen kertoivat tarinoita ja sattumuksia uransa varrelta, apulaistiedotuspäällikkö Rainer Hindsberg kertoi eduskuntatalon syntyhistorian ja johtava tietoasiantuntija Timo Turja eduskunnan kirjoitetuista ja kirjoittamattomista säännöistä. Luennot keräsivät kirjaston Aurora-salin ääriään myöten täyteen.

Lokakuussa kirjastossa julkaistiin kirjaston tutkija-asiakkaan, Susanna Virkin kirja Politiikan kuvat, joka pohjautuu eduskunnan arkiston vaalimainoskokoelmaan sekä poliitikkojen haastatteluihin. Tilaisuudessa haastateltiin puhemies Matti Vanhasta, kansanedustaja Päivi Räsästä ja ex-kansanedustaja Hannele Luukkaista. Arkiston kokoelmat saivat kirjan myötä näkyvyyttä niin radiossa, TV:ssä kuin lehdistössä.

Loppuvuodesta kokoonnuttiin kaksi kertaa Keskustellaan kirjoista -tapahtumaan. Tunnetut, monissa tehtävissä toimineet Olli Rehn ja Erkki Liikanen kertoivat uutuuskirjoistaan ja vaiherikkaista vuosistaan runsaslukuiselle kuulijakunnalle.

Keskustellaan kirjoista. Antti Virrankoski haastattelee Olli Rehniä 26.11.

Politiikan kuva -kirjan julkisamistilaisuus 23.10. Päivi Räsänen, Susanna Virkki ja Vilja Perttola.

TALK-näyttelyn avajaiset

Näyttelyt

31.1.–1.3. ”TALK – näyttely paperittomista” koostui 30 öljyvärityöstä, jotka kuvasivat ihmisiä, joita taiteilija-toimittaja Barbara Savolainen oli kohdannut vuosina 2015–2019 pakolaiskeskuksissa ja kaupunkien kaduilla. Näyttelyn avasi puhemies Risikko. Eduskunnan ihmisoikeusryhmä järjesti 14.2. näyttelyn aiheeseen liittyvän keskustelutilaisuuden.

15.3.–31.4. ”Me haluamme luvata kaikkea hyvää kaikille” -vaalimainosnäyttely oli kirjaston omaa tuotantoa ja ennakoi tulevia eduskuntavaaleja. Näyttely oli koottu mielenkiintoisesti teemoittain: esimerkiksi ”ikinuoret konkarit”, ”kun vanha suola ei enää janota”, ”liikkuva ja liikuttava ehdokas”, ”onko teillä liikaa veroja?”. Näyttely oli hyvin suosittu ja sen tuottajia haastateltiin eri tiedotusvälineisiin.

13.11.–3.12. Valokuvataiteilija Karoliina Paatoksen kuvat näyttelyyn ”Toivoa etsimässä” kertoivat tyttöjen arjesta maissa, joissa ilmastonmuutos ei ole vain tulevaisuuden uhka. Näyttelyn ja siihen liittyvän YK:n Lapsen päivän tapahtuman järjestivät Eduskunnan Tytöt ja globaalikehitys -ryhmä sekä lastenoikeusjärjestö Plan International Suomi.

Kirjastovierailut

Kirjastoon ja arkistoon kävi vuoden aikana tutustumassa 601 henkilöä, kaukaisimmat Etelä-Koreasta ja Unkarista. Vuosittaiseen tapaan kirjastossa vieraili oppilaitosten oikeustieteen ja histrorian opiskelijoita mm. Helsingin Yliopiston oikeustieteen opiskelijoiden tiedekuntajärjestö Pykälä ry ja Maanpuolutustuskorkeakoulun sotahistorian opiskelijat.

Kansainvälinen toiminta

Suomi isännöi tänä vuonna pohjoismaisten parlamenttikirjastojen ylikirjastonhoitajien vuosikokousta. Vieraat kuulivat alustukset päätöksenteon tietotuki -hankkeesta ja e-kirjastosta. Tutustumiskohteina Eduskuntatalon lisäksi olivat keskustakirjasto Oodi ja Amos Rex -taidemuseo.

Kirjastoalan kansainvälinen kattojärjestö IFLA järjesti vuosikokouksen Ateenassa, Kreikassa. Kirjaston johtaja osallistui parlamenttikirjastojen sektorikokoukseen ja kaksi tietoasiantuntijaa yleiskokoukseen. Vuosikokouksen kantava teema oli YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.

Kirjaston henkilökuntaa osallistui myös pohjoismaisten parlamenttikirjastojen henkilökuntakokoukseen Ruotsissa, EU:n tallekirjastojen koulutukseen Italiassa, ECPRD-kokouksiin Espanjassa ja Sloveniassa sekä arkistoalan opintomatkaan Alankomaissa.

Kirjaston johtaja sai kutsun Etelä-Koreaan The International Seminar for Parliamentary Research Services -konferenssiin, jossa hän esitteli eduskunnan päätöksenteon tietotuki -hanketta.

IFLAn vuosikokous järjestettiin Ateenassa. Retki Akropolikselle.

8. Henkilöstö

Vuoden lopussa kirjastossa työskenteli 36 henkilöä, joista kahden virka oli määräaikainen. Yksi virkamies teki lyhennettyä työviikkoa. Lisäksi tietopalvelussa työskenteli yksi korkeakouluharjoittelija.

Eläkkeelle vuoden aikana jäivät tietoasiantuntija Mirja Pakarinen 1.8., informaatikko Tuula Kurtti 30.9. ja amanuenssi Pirkko Kaitaharju 31.12.

Kirjastossa työskenteli eripituisissa jaksoissa viisi korkeakouluharjoittelijaa, joista kaksi, Johanna Torretta ja Henri Pitkänen, nimitettiin harjoittelun jälkeen määräaikaisiin tietopalvelusihteerin virkoihin.

YTM Hannu Markkanen nimitettiin 1.2. alkaen tietoasiantuntijan virkaan. Hän kuitenkin irtisanoutui koeajalla. Virka laitettiin uudelleen hakuun, ja FM Jenni Mikkonen nimitettiin virkaan 11.11. alkaen.

Verkkopalveluamanuenssi Leena Karjalainen sai 29.11. tasavallan presidentin myöntämän valtion virka-ansiomerkin 30 vuotta kestäneestä virkamiesurasta. Eduskuntamitalin 15 vuoden eduskuntapalvelusta saivat tietoasiantuntija Sari Koski ja valokuva-amanuenssi Tarja Venesvirta.

Kirjaston kehittämispäivä vietettiin 27.8. Lonnan saarella. Päivän teema oli digitaitojen kehittäminen. Ulkopuolisena luennoitsijana kuultiin IPR University Centerin johtajaa, Tekijänoikeusneuvoston puheenjohtajaa, professori Marcus Norrgårdia Helsingin yliopistosta.

Vuoden aikana toteutettiin koko henkilökunnan osaamista tukeva digitaalisen lukutaidon koulutusohjelma. Koulutus koostui kirjaston henkilökunnan omilta osaamisalueiltaan tuottamista koulutusjaksoista, valinnaisista verkko-opetusta hyödyntävistä jaksoista ja eduskunnan tarjoamista koulutuksista.

Virkistyspäivänä 24.5. matkustettiin Turkuun, jossa kohteina olivat Turun hovioikeus sekä Luostarinmäen käsityöläismuseo. Syksyllä tutustuttiin Helsingin yliopistomuseoon ja ihasteltiin Eduskuntatalon arkkitehdin, J. S. Sirénin toista isoa työtä Helsingissä, yliopiston päärakennuksen laajennusta.

9. Kirjaston palvelujen tilastollinen tarkastelu

Kirjaston toimintaa kuvaaviin tunnuslukuihin vaikuttaa aina vaalivuosi. Suuri osa kansanedustajista ja sitä myötä kirjaston käyttäjistä vaihtuu. Eduskuntatyön käynnistyminen ottaa oman aikansa ja uusien lakihankkeiden määrä on uuden eduskunnan ensimmäisenä vuonna verrattain alhainen. Kauden edetessä myös tiedon- ja aineistontarpeet lisääntyvät, mikä näkyy kirjaston käyttötilastoissa. Vaalivuosi erottui muista myös valokuva-arkistossa, jossa kuvapyyntöjen määrä oli selvästi edellistä vuotta korkeampi.

Eduskunnan sisäänkäyntien remontista aiheutunut kolmen kuukauden sulkuaika heijastuu moniin kirjaston käyttötilastoihin. Erityisesti lainausluvut ja käyntimäärät ovat edellistä vuotta alhaisemmat. Toisaalta kävijöitä oli aukiolopäiviin suhteutettuna enemmän kuin vuosiin.

Kirjaston käyttö on yhä enemmän painottumassa helposti tilastoitavista laina- ja käyntimääristä vaikeammin mitattavaan verkkokäyttöön. Tällöin määrien sijasta tulisikin pystyä mittamaan asiantuntijasisältöjen ja palveluiden vaikuttavuutta. Kirjaston saamasta palautteesta ja myös kirjaston käyttäjäkyselystä on pääteltävissä kirjaston merkitys yhteiskunnalliselle ja oikeustieteelliselle tutkimukselle.

Kirjaston avoimuus ja luotettavuus nähdään merkittävänä arvona yhteiskunnan kannalta, mikä on käynyt erityisesti ilmi kirjaston uudistuneesta turvajärjestelystä saaduista palautteista.

Ja vaikka perinteistä, hiljaista ja arvokasta kirjastotilaa ja palvelua arvostetaan, myös uutta elektronisen kirjaston kehittämishanketta tervehditään ilolla.

Kulurakenne 2019

palkat ja palkkiot sivukuluineen	2 462 609
kirjaston aineistohankinnat	465 477
muut	171 406
yhteensä	3 099 692

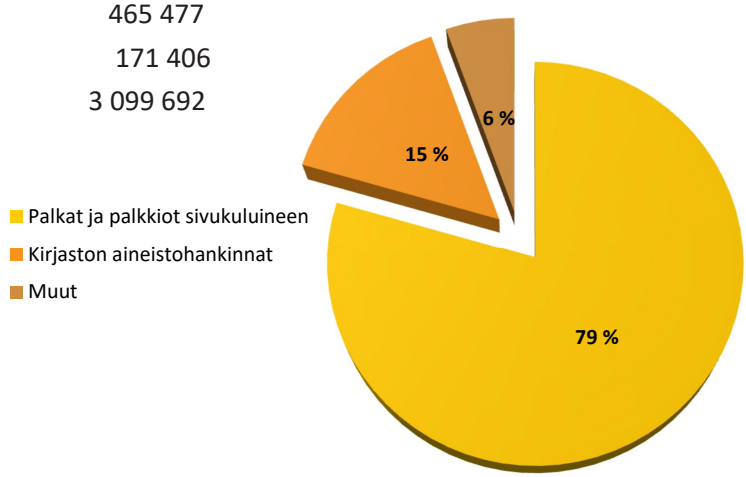

Palvelutilasto

asiakaskäynnit	25 000
asiakaskäynnit/aukiolopäivä	130
aukiolopäivät vuodessa	189
kokonaislainaus	55 480
kotilainat	10 111
lukusalilainat	679
kaukolainat	2 027
lainojen uusinnat	34 223
uusinnat asiakaspalvelussa	8 440
arkistolainat	283
kuvalainat	8 677
tietopalvelun toimeksiannot	1 399
tiedonhaut	3 500
tiedonhaun koulutus, osallistujat	759
kirjaston yleisesittelyt, osallistujat	601
kirjaston asiakastapahtumat, osallistujat	1 254
kirjaston tietopaketit	9
veteraanikansanedustajien haastattelut	10

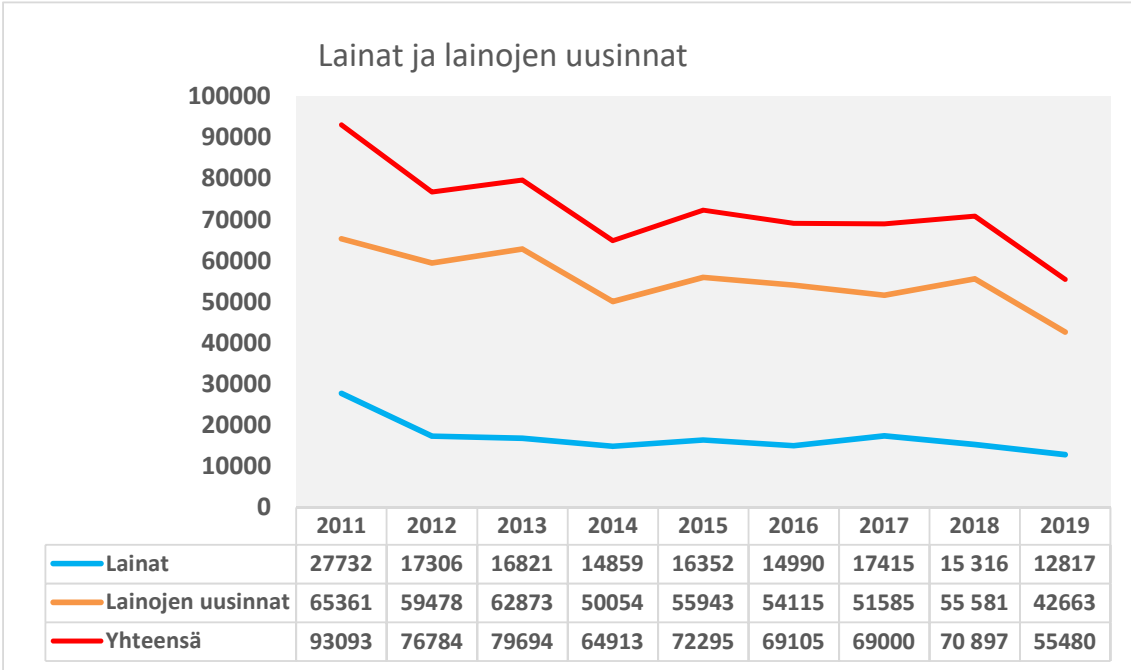

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lainat	27732	17306	16821	14859	16352	14990	17415	15 316	12817
Lainojen uusinnat	65361	59478	62873	50054	55943	54115	51585	55 581	42663
Yhteensä	93093	76784	79694	64913	72295	69105	69000	70 897	55480

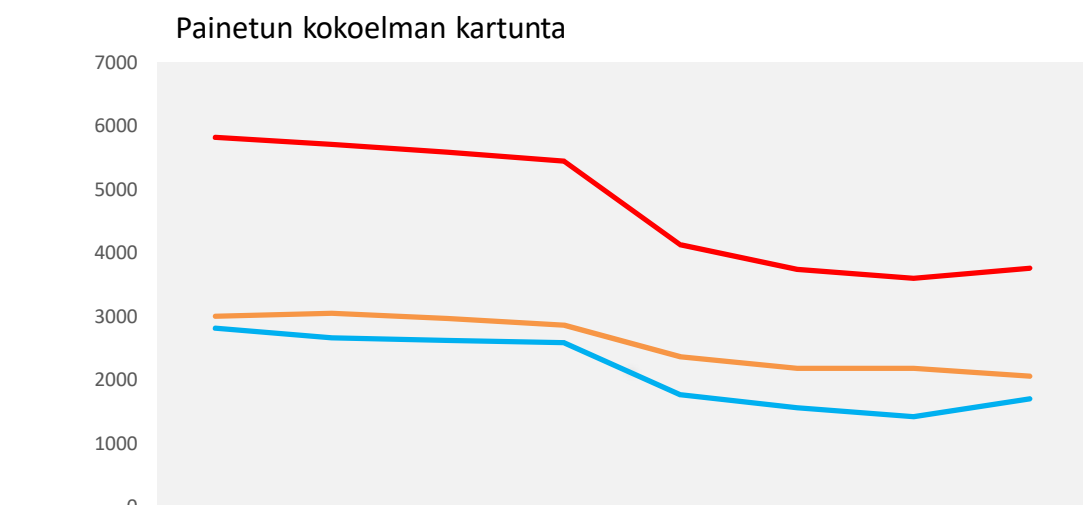

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilmaiset	2814	2664	2621	2584	1763	1563	1419	1700
Ostetut	3006	3048	2967	2859	2362	2184	2184	2058
Yhteensä	5820	5712	5588	5443	4125	3747	3603	3758

Liite 1. Vuonna 2019 Eduskunnan verkkosivuilla julkaistut uudet tietopaketit

Lakihankkeiden tietopaketit

Perhevapaauudistus
EU:n kansalaisaloiteasetuksen edellyttämät muutostarpeet Suomen kansalaisaloitelakiin
Tekijänoikeuslain uudistus – DSM-direktiivin toimeenpano Suomessa
Kannabiksen käytön rangaistavuuden poistaminen
EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano

Historialliset ja yhteiskunnalliset tietopaketit

Kamppailu hallitusmuodosta 1918–1919 -tietopaketti Osa 2. Tasavallan paluu
Hallituksen muodostaminen Suomessa -tietopaketti
OECD-tietopaketti
Kansanedustajien palkkioiden kehitys -tietopaketti

Tietopalvelusta kysyttyä – toimitetut vastaukset usein esitetyistä kysymyksistä

Mistä löydän tietoa tulevista EU-vaaleista 2019?
Miten täysi-ikäisyysraja on muuttunut vuodesta 1898 lähtien?
Miten yleinen ja yhtäläinen äänioikeusikä on kehittynyt viimeiesen sadan vuoden aikana?

Liite 2. Luottamustoimet ja työryhmät ym. jäsenyydet 2019

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet eduskunnassa	Henkilö
Eduskunnan avoimen datan hanke, projektiryhmä	Karhula (projektipäällikkö)
Eduskunnan tietoyhteiskuntaryhmän johtokunta	Karhula
Eduskuntasanaston ylläpitotyöryhmä	Hakala (pj.)
Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmä	Krekola (varajäsen)
Eduskunnan ammattiosaston EMOn hallitus	Kurtti, Kämäri (varajäseniä)
Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn hallitus	Turja, Peuhkurinen
Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn tiedottaja	Peuhkurinen
Eduskunnan työsuojelutoimikunta	Turja
Eduskunnan kirjaston hallitus	Kajava, Rajala (varajäsen),
25.9. eteenpäin	Stenvall, Koski (varajäsen)
Nuorten parlamentin työryhmä	Hakala (pj.), Krekola

Luottamustoimi/työryhmä ym. jäsenyydet kirjasto- ja arkistoalan valtakunnallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä

EU:n tallekirjastoverkosto	Peuhkurinen
Helsingin yliopiston keskustakampuksen kirjastoneuvottelukunta	Krekola
Kirjastokaistan toimitus	Karhula
Suomen tieteellinen kirjastoseura,	
hallitus	Virrankoski
aineiston saatavuus -työryhmä	Kajava
Uuden kirjastojärjestelmän hankinnan projektiryhmä	Karhula
Tieteellisten kirjastojen palvelupäälliköiden verkosto	Virrankoski
Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä (Kumea)	Uurasjärvi
Yhteiskunnallisen Arkistosäätiön hallitus	Krekola
Yhteiskunnallisen tiedon kirjastoverkosto	Korkeila
Yleisen suomalaisen asiasanaston ylläpitotyöryhmä	Peuhkurinen

Liite 3. Julkaisut 2019

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2018. Helsingfors 2019, 27 s.
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kertomus/Documents/K_4+2019.pdf

Eduskunnan kirjasto suosittelee: kirjoja, artikkeleita, verkkojulkaisuja tai -sivustoja Eduskunnan kirjaston aihealueilta.
https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/suosittelemme/Sivut/default.aspx

Hakala, Kristiina: Mitä palveluja ja aineistoja eduskunta tarjoaa opettajille? Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton jäsenlehti (2019):1, s. 38.

Kansanedustajien lukusaliin ja F-talon sanomalehtisaliin tilatut koti- ja ulkomaiset lehdet (finländska och utländska tidningar i ledamöternas läsesalar och tidningsläsesalen i hus F). Närmare information på riksdagens intranät.

Korkeila, Sirkka-Liisa & Holopainen, Mika: Kirjastot ja tietopalvelut muutoksessa: verkkoviestintää ja huolta tulevaisuudesta. Signum (2019):3, s. 127–132.
https://journal.fi/signum/article/view/86987/45893

Korkeila, Sirkka-Liisa & Holopainen, Mika: Yhteiskunnallisen tiedon kirjastoverkosto - koulutusta ja kollegiaalista tukea verkosta. Signum (2019):1, s. 19–21.
https://journal.fi/signum/article/view/80282/40955

Luettelo kirjastoon vuonna 2019 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2019. Helsingfors 2019. 15 s.

Parlamenttikirjasto – Eduskunnan kirjaston blogi (perustettu 24.7.2007). Riksdagsbibliotekets blogg på finska.
http://parlamenttikirjasto.blogspot.com/

Riksdagsbibliotekets berättelse för 2018. Helsingfors 2019, 27 s.
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/B_4+2019.pdf

Selma-kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä aiheittain.
https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/Sivut/rss.aspx#uutuuskirjat

Selma-kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä kahden viikon ajalta.
https://selma.linneanet.fi/rss/kaikki.xml

Suosittelemme: tietokirjoja. Ansvarig redaktör: Päivi Erkkilä. Ett urval rekommenderade publikationer och artiklar som finns på riksdagens intranät.

Kuvat: Hanne Salonen, utom s. 20 Heikki Rajala, s. 21 Sari Koski ja s. 23 Henri Pitkänen.